

מנה בנתן

לע"נ הגה"צ רבי מנשה בן רבי
אליעזר זאב קליין זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 37 פרשת נצבים וילך תש"פ

עירובין לה-מא

ערופה לא מקדרים, יש לומר שר"מ אמר את ההיתר של קידור בשם רבו, אך הוא סובר שתחומין דאורייתא, וכן כתוב שאמר ר' דוסתאי בר ינאי בשם ר"מ שמעתי שמקדרים בהרים. אך קשה ששנינו במי שנגע באחד בלילה ואינו יודע אם היה חי או מת ובבוקר מצא שהוא מת ר"מ מטהר וחכמים מטמאים שהולכים בטומאות כשעת מציאתם, ור' ירמיה אומר שבתרומה טמאה במשנה מדובר שהשרץ היה עליה כל בין השמשות, אך לפ"ז ר' יוסי לא יטהר בספק כזה, ורבה ורב יוסף מבארים במשנה שהיו ב' כיתי עדים אחת אומרת נטמא מבעוד יום ואחת אומרת שנטמא משחשיכה,

דף לו ורבה מחלק שבנגע באחד בלילה ר"מ מטהר כי יש שתי חזקות להקל חזקת חיים וחזקת טהרה של הנוגע, אך בתרומה שנטמאת ר"מ יחמיר מספק שיש רק חזקה אחת של התרומה, ור' יוסי שטימא בספק טבל בתרומה דרבנן ביאר רב הונא בר חיננא שלטומאה יש עיקר בתורה ואף שגם לשבת יש עיקר בתורה אך תחומין מדרבנן, או שמה שאמר קולא במשנה הוא בשם רבו כמו שהעיד בשם אבטולמוס, ורבה מחלק שר' יוסי החמיר בספק טבל שמעמידים את הטמא על חזקתו, ולא אומרים שנעמיד המקוה על חזקתו שמדובר במקוה שלא נמדד שאין לו חזקה.

שנו בברייתא שר' יוסי אמר שאם היתה תרומה טהורה ונטמאת ולא ידוע אם נטמאה קודם חשיכה וכן בטבל שלא ידוע אם נתקן קודם חשיכה כשר, ואם עירב מתחילה בתרומה שטמאה מספק, או בפירות שהם ספק מתוקנים פסול, ולכאורה הכשירו בתרומה שיש לה חזקת טהרה ויש לומר שהיא היתה טהורה בין השמשות אך בטבל מספק אם נתקן פסול שנעמידו על חזקתו שלא היה מתוקן, ויש לבאר בברייתא שמדובר בחולין שלא ידוע אם נדמעו קודם חשיכה או אח"כ. ויש לה חזקת התר.

רב שמואל בר רב יצחק שאל במקרה שהיו לפניו ב' ככרות תרומה אחת טהורה ואחת טמאה ואומר עירובי בטהורה בכל מקום שהיא יש להסתפק שר"מ אסר כי יש רק תרומה אחת אך כאן יש טהורה, וכן יש להסתפק לר' יוסי שהקל בתרומה כי ידוע שהיתה טהורה אך כאן לא יודעים מה הטהור, ורב הונא אמר שלכו"ע לא יועיל כי צריך סעודה הראויה מבעוד יום.

רבא שאל במקרה שאמר כבר זו היום חול ולמחר היא קודש ועירב בה, ור"נ אמר לו שחל העירוב ואם אמר היום קודש ומחר חול אמר ר"נ שלא חל העירוב, שאל רבא מה ההבדל אמר ר"נ תאכל על זה כור מלח שבאמר היום חול ולמחר קודש בבין השמשות לא חל על זה קדושה עדיין מספק לכן חל העירוב, ואם אמר היום קודש מספק לא יצא הקדושה, **המשנה** אומרת לגין שהיא טבולת יום שמלאוהו מחבית מעשר שלא הופרש ממנה תרומת מעשר ואמר שהמעשר יחול משתחשך מועיל, ואם אמר ערכו לי בזה אינו עירוב ורבה למד מכך שסוף היום קונה עירוב **עמוד ב** שאם תחלת השבת קונה עירוב יועיל העירוב כי השבת התחילה בדבר מתוקן, ורב פפא אומר שגם אם סוף היום קונה עירוב לא יועיל, כי צריך סעודה הראויה מבעוד יום.

משנה אדם יכול להתנות על ערובו שאם באו נכרים למזרח עירובי למערב ואם באו ממערב עירובי למזרח ואם באו מב' עירובין

דף לה יש לבאר במשנה שאם נתן העירוב במגדל ואבד המפתח מועיל העירוב ודוקא ביו"ט אך בשבת אינו עירוב, ואם נמצא המפתח בעיר מועיל העירוב, ואם נמצא בשדה אינו עירוב, ובעיר מועיל כדעת ר"ש שגגות חצירות וקרפפות נחשבים לרשות אחת לכלים ששבתו בתוכם, ולפ"ז בשדה אינו מועיל רק לדעת רבנן, ורבה ורב יוסף מבארים שמדובר במגדל שעשוי מעץ, שלת"ק הוא כלי ואין בנין וסתירה בכלים, ולר"א המגדל נחשב אהל ויש בו סתירה, כמו ששנינו שאם הקיש זב על שידה תיבה ומגדל ת"ק מטמא ור"ש ור' נחמיה מטהרים, ולכאורה נחלקו אם נחשבים לכלים וטמאים במגע הזב או שזה אהל שאינו נטמא במגע הזב, אך ישנה ברייתא שגם אהל שניסט טמא וכלי אם אינו ניסט טהור ודבר שניסט מכוחו טמא ואם ניסט מחמת רעה טהור גם הכלי, ואביי מבאר שנחלקו ברעה מחמת כוחו אם נחשב היסט וטמא או שאינו נחשב היסט וטהור, ואביי ורבה מבארים שהמשנה שלנו מדברת במנעול שקשור בחבל וצריך סכין לחתכו, ות"ק סובר כר' יוסי שמותר ליטול בשבת את כל הכלים חוץ ממסר הגדול ויתד של מחרישה ור"א סובר כר' נחמיה שאפילו טלית או תרוד אינם ניטלים אלא לצורך תשמישם.

משנה אם העירוב התגלגל חוץ לתחום או נפל עליו גל או נשרף או שהיה תרומה ונטמא מבעוד יום אינו עירוב, משחשיכה הוא עירוב, ואם ספק מתי נפסד לר"מ ור' יהודה הוא כחמר גמל שהפסיד אלפים מביתו לצד השני של העירוב וכן אינו יכול ללכת מעבר לעירוב, לר' יוסי ור"ש ספק עירוב כשר וכן אמר ר' יוסי שהעיד אבטולמוס בשם ה' זקנים שספק עירוב כשר. **גמרא** לרבא אם התגלגל חוץ לתחום והוא בתוך ד' אמות כשר כיון שלנותן העירוב יש ד' אמות.

אם המשנה דיברה על גל שיכול ליטלו בידו זה רק שבות של טלטול אבנים, וא"כ לרבי שלא גזרו על שבות בין השמשות יחול העירוב בין השמשות, ויש לומר שמדובר שיכול ליטלו רק במעדר שזה איסור דאורייתא, והמשנה חידשה שאם היה כתוב התגלגל שלא חל העירוב כי הוא לא אצלו, אך בגל זה כאילו אצלו והיינו אומרים שיחול העירוב, ואם היינו כותבים רק נפל גל היינו אומרים שלא מועיל כי הוא מכוסה אך התגלגל אינו מכוסה ויכול לחזור ע"י הרוח וחידשה המשנה שאינו מועיל, וכתבו נשרף **עמוד ב** לחדש שבכ"ז מועיל לר' יוסי בספק והחידוש בתרומה שאפילו שהיא בעולם ויש לה חזקת טהרה בכ"ז אסר ר"מ בספק מתי נטמאה, אך קשה ששנינו שטמא שספק אם טבל, או שספק טבל במ' סאה או שיש ב' מקוואות לפניו ויש באחת מ' סאה ובשניה לא, ואינו יודע היכן טבל, הוא טמא מספק, ודוקא בטומאה חמורה, ובטומאה מדרבנן כגון אם אכל אוכלים טמאים או שתה משקים טמאים או שבא ראשו ורובו במים שאובים או שנפלו על ראשו ורובו ג' לוגים מים שאובים ומועיל טבילה מספק, ור' יוסי מטמא גם בטומאה דרבנן, ויש לומר שר"מ מחמיר בספק תחומין שהוא סובר שזה דאורייתא, אך קשה ששנינו לענין מודד תחום שאינו יכול להבליע המדידה בגלל מדרון או הר אמר ר' דוסתאי בר ינאי בשם ר"מ שמקדרים בהרים, דהיינו שמודד בחבלים קטנים במדרון, ובתחום דאורייתא כגון לענין ערי מקלט או עגלה

צדדים עירובי לכל רוח ואם לא באו אני כבני עירי, או שאמר
אם בא חכם ממזרח עירובי ממזרח ואם בא ממערב עירובי
משם, ואם בא מב' הצדדים אלך למקום שארצה, ואם לא בא
אני כבני עירי, ר' יהודה אומר שאם אחד מהם רבו הולך למקום
רבו ואם שניהם רבותיו, למקום שירצה ילך. גמרא ר' יצחק שנה
במשנה להפך שהוא בורח מהחכם והולך למקום הנכרים ולא
קשה מהמשנה, שהיא דברה על גבאי המס שבורח מפניהם ור'
יצחק דיבר בנכרים ראשי העיר שצריך לצעוק לפניהם, והמשנה
דיברה בחכם שהולך אליו שהוא דורש ברבים וחכם מלמד
תינוקות הוא הולך ממנו.

ת"ק במשנה סובר שלעתים נח לו בחכם חבירו מרבו, ורב אומר
שהמשנה אינה להלכה כי אין שנה בשם ר' יהודה שאי אפשר
להתנות על ב' ערובים יחד אלא אם בא חכם למזרח עירובו
למזרח ואם בא למערב עירובו למערב אך לב' הצדדים אינו
מועיל, ולכאורה זה בגלל שאין ברירה ומה שמועיל לאחד
מהצדדים מבאר ר' יוחנן שהחכם כבר מא' מהצדדים, ואין
לדחות את דברי א"י בגלל המשנה שמצאנו שר' יהודה סובר
שאין ברירה.

דף לז שהמשנה אומרת שהלוקח יין מכותי ר"מ סובר שיכול
לומר ב' לוגים שאני עתיד להפריש הם תרומה עשרה מעשר
ראשון ט' מעשר שני ומחלל ושותה מיד, ולר' יהודה ר' יוסי
ור"ש אסור, ועולא דוחה את דברי א"י מהמשנה והוא גורס
במשנה של לוקח יין שר"מ ור' יהודה מתירים ור' יוסי ור"ש
אוסרים אמנם שנינו לענין קינים שלר' יוסי ב' נשים שלקחו
קיניהן בעירוב או שנתנו קיניהם לכהן יקריב מה שרוצה עולה
והאחר חטאת, ולכאורה טעמו שיש ברירה, מבאר רבה ששם
מדובר שהתנו, והחידוש במשנה כדברי רב חסדא שהקינים
מתפרשות או בלקיחת בעלים או בעשיית כהן, עמוד ב' אך ישנה
ברייתא אחרת שעם הארץ שאמר לחבר קנה לי אגודת ירק או
גלוסקא אחת וקנה גם עבור עצמו לר' יוסי א"צ לעשר כי יש
ברירה שמה שלקח עבור עם הארץ היה עבורו ולחכמים צריך
לעשר שאין ברירה, יש לומר שגורסים שם להיפך שלר' יוסי
צריך לעשר. ויש ברייתא אחרת שהאומר מעשר שיש לי בביתי
מחולל על סלע שתעלה בידי מהכיס לר' יוסי מחולל, יש לגרוס
שר' יוסי סובר שאינו מחולל, ואין לומר שנהפוך את ר' יוסי
במשנה ולא את ר' יוסי בב' הבריות כי שנינו בהמשך שר' יוסי
מודה באומר מעשר שיש לי בביתי מחולל על סלע חדשה
שתעלה מהכיס, ומשמע שברישא לר' יוסי כשלא אמר חדשה
לא חילל, ואם מדובר שיש ב' או ג' סלעים חדשים א"כ אין
הבדל מהרישא שאין ברירה ואם מדובר שיש רק אחד לא מובן
מהו הלשון תעלה, ויש לומר שנקט תעלה אגב הרישא, רבא
אמר לר"נ מי סובר בברייתא שגם בדרבנן אין ברירה, שאמר
לחמשה הריני מערב לאחד מכם, רציתי ילך לא רציתי לא ילך,
ואם רצה מבעוד יום מועיל ואם רצה אחר חשיכה אינו מועיל,
ור"נ לא אמר לו שזה כדעת א"י, ויש לומר שר"נ לא שמע את
הברייתא של א"י, ורב יוסף אומר שזה מחלוקת תנאים בברייתא
ששנינו שאם אמר הריני מערב לשבתות של כל ימות השנה
רציתי אלך לא רציתי לא אלך אם רצה מבעוד יום עירובו עירוב
ואם רצה משחשיכה לר"ש מועיל ולרבנן לא מועיל, ואף שר"ש
סבר בלוקח יין שלא אומרים ברירה זה רק בדאורייתא אך
בתחומין מועיל, וא"כ רב יוסף למד שמי שסובר שאין ברירה
זה גם בדרבנן, וא"כ ר"ש צריך לומר שלא מועיל עירוב, ורבא
מבאר שר"ש מחמיר בלוקח יין שזה דין בתרומה שצריך ראשית
ששיריה ניכרים, ואב"י דוחה שא"כ אם היו לפניו שני רימוני

טבל ואמר אם ירד היום גשם יהא זה תרומה על זה ואם לא ירד
גשם השני יהיה תרומה על הראשון לא חל התרומה בין ירד
גשם בין לא ירד, וא"כ קשה מהמשנה שאם אמר תרומת הכרי
הזה ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר זה בתוכו לר"ש קרא
השם, ויש לומר ששם שיריה נכרים כי נשאר בתוכו, ויש לומר
עוד שר"ש מחמיר בלוקח יין כמו שאמרו שם לר"מ שחוששים
שיבקע הנוד ונמצא למפרע שאכל טבל ואמר ר"מ שכשיבקע
נעייך בכך אך זה חל כי יש ברירה, ולפי מה שהבינו תחילה
שלר"ש צריך ששיריה נכרים, יש לומר שהתנאים אמרו לר"מ
אנחנו סוברים שצריך ששיריה נכרים ולדעתך
דף לח שלא צריך ששיריה נכרים לא יחול שמא יבקע הנוד, ואמר
ר"מ לכשיבקע.

משנה לר"א יו"ט הסמוך לשבת לפניה או לאחריה מערב שני
עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב או בראשון
למערב ובשני למזרח או שעירובי הוא רק בראשון ובשני אני
כבני עירי או שהעירוב בשני ובראשון אני כבני עירי, ולחכמים
מערב לרוח אחת או שאינו מערב כלל או שמערב לב' הימים או
שאינו מערב כלל, ויכול להוליכו בראשון ולהחשיך עליו ונוטלו
ואח"כ בא בשני ומחשיך עליו ואוכלו וא"כ מרויח בהליכתו
וגם כעירובו ואם נאכל בראשון מועיל רק לראשון ולא לשני,
ור"א אמר לרבנן שהם מודים שהם ב' קדושות. גמרא יש לבאר
בדברי חכמים מה נקרא לרוח אחת ומהו לב' ימים, ויש לומר
שחכמים אומרים לר"א שודאי אתה מודה שאין לערב ביום
אחד חציו לדרום וחציו לצפון, וא"כ גם בב' ימים לא ניתן לומר
יום אחד למזרח ויום אחד למערב, ואמר ר"א שיום אחד זה
קדושה אחת וב' ימים זה ב' קדושות, ור"א טען שאתם מודים
שעירב ברגליו ביום הראשון יכול לערב ברגליו ביום השני
למקום אחר וכן אם נאכל עירובו בראשון לא מועיל לשני א"כ
רואים שזה ב' קדושות, ורבנן אומרים שזה ספק ולכן החמירו
לשני הצדדים ואמרו חכמים לר"א שהוא מודה שלא מערבים
מתחילה ביו"ט עבור שבת וא"כ זה קדושה אחת ואמר ר"א
שזה אסור רק בגלל שלא הכין מעיו"ט.

שנו בברייתא שלרבי אם עירב ברגליו ביום הראשון יכול לערב
ברגליו ביום הב' ואם נאכל העירוב ביום הראשון אינו יכול
לצאת עליו בשני עמוד ב' ולר' יהודה זה ספק ואסור לב' הצדדים
שמה הם קדושה אחת ושמה הם ב' קדושות, ור' ישמעאל בן ר'
יוחנן בן ברוקה אומר שאם עירב ברגליו בראשון אינו יכול
לערב בשני, ואם נאכל העירוב בראשון יוצא עליו בשני שהוא
סובר שהם קדושה אחת, ורב פסק כד' זקנים כר"א שהם קדושה
אחת, והזקנים הם רשב"ג ור' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה
ור"א בר"ש ור' יוסי בר' יהודה ששנה רבי בסתם, ויש אומרים
שמוציאים את ר' יוסי בר' יהודה ובמקומו ר"א, ולכאורה
שמענו שרשב"ג ור' ישמעאל סוברים שהם קדושה אחת יש
להפוך את דבריהם והם שני קדושות ויש לגרוס בברייתא וכן
אמר רשב"ג ולא מחשיבים את רבי שהוא רק שנה כך אך אינו
סובר שהם ב' קדושות ורב ידע מקבלה שהד' זקנים סברו כך
בעצמם ולא שקבלו מרבותיהם, וכשנפטר רב הונא בא רב חסדא
להקשות בדברי רב שרב סובר שביצה שנולדה בשבת שקודם
יו"ט אסורה ביו"ט א"כ רואים שזה קדושה אחת, ומבאר רבה
ששם זה אסור בגלל שלא היה מוכן מאתמול שכתוב והיה ביום
השישי והכינו את אשר יביאו וחול מכין לשבת וליו"ט ואין
יו"ט מכין לשבת ולא שבת ליו"ט, ומקשה אב"י ששנינו במשנה
מוליכו בראשון ומחשיך עליו ונוטלו ובשני בא ומחשיך עליו
ואוכלו, ולכאורה הוא מכין מיו"ט לשבת ורבה מבאר שתחילת

היום קונה עירוב וא"כ שבת מכינה לעצמה, ומה שלא מערבים בלגין טבול יום שאומר שיחול המעשר בחשיכה זה בגלל שצריך סעודה הראויה מבעוד יום, ומה ששנינו שר"א אמר שביו"ט הסמוך לשבת לפניה או לאחריה מערב שני עירובין ולכאורה אין כאן סעודה הראויה מבעוד יום כיון שאינו יכול להגיע לשם, יש לומר שלא מדובר שהניח את העירוב בסוף אלפים שאינו יכול ללכת למחרת אלא הניחו בסוף אלף אמה מצד זה ולסוף אלף אמה מצד זה וא"כ הוא יכול הגיע לעירוב, ומה שרב יהודה אמר שאם עירב ברגליו יום א' מערב ברגליו יום ב' עירב בפת יום א' מערב בפת יום ב' ולא אומרים שהוא מכין מיו"ט לשבת, יש לומר שהוא מגיע ויושב שם ואינו אומר כלום, ולכאורה זה כדעת ר' יוחנן בן נורי שסובר שחפצי הפקר קונים שבייתה יש לומר שרבנן חלקו עליו רק בישן שאינו יכול לומר אך בניעור שיכול לומר מועיל ואף שלא אומר כאילו אמר, ורבה בר רב חנין אמר לאביי שאם רבה היה שומע את הברייתא שאסור ללכת לשדה בשבת לראות מה היא צריכה

דף לט וכן לא יטייל על פתח העיר כדי שיוכל להכנס למרחץ מיד במוצ"ש הוא היה חוזר בו יש לדחות שאף שרבה שמע על כך בכ"ז מותר בעירוב כי אינו מוכח שעושה מעשה עבור יום אחר שאם הוא ת"ח יאמרו ששמועתו משכה אותו לשם ואם הוא עם הארץ יאמרו שנאבד לו חמור והלך לחפשו שם.

רב יהודה אמר שאם עירב ברגליו בראשון לא יכול לערב בשני בפת ואם עירב בפת בראשון מערב באותה הפת בשני וכן דייק רב אשי במשנה שמוליכו בראשון ומחשיך עליו ובשני מחשיך עליו ואוכלו, אך יש לדחות שזה סתם עצה טובה שלא יאבד לו הפת ויטרח בפת אחרת אך אינו מעכב דוקא באותה הפת.

משנה ר' יהודה אומר שאם חושש בערב ראש השנה שיתעבר החודש ויהיו ב' ימים ראש השנה יערב שני עירובין ויאמר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב או בראשון למערב ובשני למזרח או כעירובי ביום הראשון ובשני אני כבני עירי, או שעירובי בשני ובראשון אני כבני עירי וחכמים לא הודו לו, ור' יהודה הוסיף שאדם יכול להתנות על כלכלה של טבל ביו"ט ראשון לעשרה ולאכלה בשני, וכן ביצה שנולדה בראשון תאכל בשני וחכמים לא הודו לו, ר' דוסא בן הרכינס אומר שביום א' של ראש השנה יאמר הש"ץ החליצנו ה' אלוקיננו את יום ראש החודש הזה אם היום או למחר, ולמחרת אומר אם היום אם אמש וחכמים לא הודו לו. **גמרא** רב אומר שחכמים במשנה זה דעת ר' יוסי שכתוב בברייתא מודים חכמים לר"א בראש השנה שהיה ירא שתתעבר מערב ב' עירובין ואומר ערובי בראשון למזרח ובשני למערב או להיפך וכן ערובי בראשון ובשני כבני עירי, או בראשון כבני עירי וכעירובי בשני, ור' יוסי אוסר, אמר להם ר' יוסי הרי אתם מודים שאם באו עדים מהמנחה ולמעלה שנוהגים קודש אותו יום וגם למחרת, **עמוד ב** ואמרו רבנן שמה שגומרים אותו היום בקדושה שלא יזלזלו בו שנה אחר כך.

ר' יהודה חידש לענין עירוב שאינו עושה מעשה והוא חידש גם בכלכלה שלא נאמר שזה נראה כמתקן טבל והוא יודה לחכמים, ואם היה מחדש בשניהם, היינו אומרים שיאסור בביצה שיש לגזור בה משום פירות הנושרים או משקים שזבו לכן חידש ר' יהודה שגם ביצה מותרת.

ר' יהודה אומר שמועיל תנאי בב' כלכלות של טבל שאומר אם היום חול ומחר קודש תהיה זו תרומה על זו ואם היום קודש ומחר חול לא אמרתי כלום וקורא עליה שם ואוכלה, ור' יוסי אוסר וכן הוא אסר בב' יו"ט של גלויות, בבית ריש גלותא היה צבי קטן שצדוהו ביו"ט ראשון ושחטוהו ביו"ט שני ואכלו

ממנו ר"נ ורב חסדא אך רב ששת לא אכל אמר לו ר"נ מדוע אינך אוכל אמר לו שאיסי שנה או שהוא שנה בשם ר' יוסי שאסור ביו"ט שני מיו"ט ראשון, ורבא אמר שאולי ר' יוסי אסר בב' יו"ט של ר"ה בגולה אך לפ"ז לא היה צריך לומר של גלויות אלא בגולה, ואביי אומר שניתן לבאר שר' יוסי אסר שני יו"ט של גלויות כמו יו"ט שני של ר"ה לדעת רבנן שהתירו.

רב ששת שאל את רבה בר שמואל אם שנה משהו בענין קדושות ואמר לו שהוא שנה שר' יוסי מודה בב' יו"ט של גלויות אמר לו רב ששת אל תאמר ברייתא זו לחכמים, ורב אשי אומר שאותו צבי לא ניצוד ביו"ט אלא רק הובא מחוץ לתחום,

דף מ מי שאכל סבר שמה שבא עבור ישראל אחד מותר לאחרים, ורב ששת סבר שמה שהגיע לריש גלותא זה עבור כל החכמים, ורב ששת לא דיבר על זה עם רבה בר שמואל.

למחוזא הביאו לפת ביו"ט ורבא ראה שהיא כמושה והוא התירה שודאי היא מאתמול ואין לחשוש שבא מחוץ לתחום שמה שבא עבור ישראל אחד מותר לאחרים, וק"ו הלפת הזו שבאה עבור נכרים אך כיון שראה שהם מרבים בזה אסר להם.

קושרי כילות של חתנים קטפו הדס ביו"ט שני והתיר רבינא להריח בה מיד בלילה, ורבא בר תחליפא שאל שצריך לאסור להם כיוון שאינם בני תורה ושאל רב שמעיה א"כ לבני תורה מותר אף קודם בכדי שיעשו ואמר רבא שבאמת צריך בכדי שיעשו.

רבה שאל בבית רב הונא אם צריך להזכיר בר"ה של ר"ח כיון שהם חלוקים במוספים או שזכרון אחד עולה לשניהם, והוכיח לו רב הונא מר' דוסא במשנה שאמר שמזכירים ר"ח, ויש לומר שהוא רק חידש את התנאי אם היום או מחר וכן מדוייק ממה שהברייתא מוסיפה וכן היה ר' דוסא עושה בכל ר"ח שבשנה ולא הודו לו והיינו בשביל התנאי אך להזכיר ודאי הם מודים שמזכירים בב' הימים, אך יש לדחות שאם הם חלקו על התנאי הם לא היו צריכים לחלוק פעמיים ויש לומר שיש בזה חידוש שלא נאמר שחלקו רק בר"ה שלא יזלזלו בו אך בר"ח הם יודו ואם היו חולקים רק בר"ח היינו אומרים שגם ר' דוסא יודה שלא יתנו בראש השנה כדי שלא יבואו לזלזל, וישנה ברייתא שלב"ש ר"ה שחל בשבת מברך י' ברכות ולב"ה ט' ואם נאמר שיש ברכה של מוסף ר"ח א"כ לב"ש יש י"א ברכות ולב"ה י', **עמוד ב** ומבאר ר' זירא שכמו שכוללים הזכרת ר"ח בשחרית וערבית כוללו גם בברכת מוספי היום של ר"ה, אך יש להקשות שבר"ח שחל בשבת סוברים ב"ש שמתפלל ח' וא"כ לא כוללים יחד ב' מוספים. ויש תנא ששבת שחל בר"ח או בחוה"מ מתפלל ערבית שחרית ומנחה כמו כל שבת ומזכיר ברצה מעין המאורע ולר"א במודים, ואם לא אמר מחזירים אותו, ובמוסף מתחיל ומסיים של שבת ואומר קדושת היום באמצע, ורשב"ג ור' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה אומרים שכל מקום שמתפלל שבע מתחיל ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע, ורב חסדא ורבה, פוסקים להלכה שזכרון אחד עולה לראש השנה ור"ח.

רבה אמר ששאל את רב הונא אם לומר שהחיינו בר"ה ויו"כ כיון שהם באים מזמן לזמן או שהם לא נקראים רגלים, ורב יהודה אמר לו שהוא אומר שהחיינו גם על דלעת חדשה אמר רבה איני מסתפק אם יכול לומר שהחיינו אלא אם חייב בכך, וכשבא לרב יהודה הוא אמר לו שרב ושמואל אמרו שאין אומא זמן אלא בג' רגלים, והקשה לו שכתוב בברייתא על הפסוק **תן חלק לשבעה וגם לשמונה**, לר"א **שבעה** הם ימי בראשית ו**שמונה** ימי מילה ולר' יהושע **שבעה** ימי פסח ו**שמונה** ימי סוכות וגם

פרק מי שהוציא אוהו

משנה אם נכרים או רוח רעה הוציאו אדם יש לו ד' אמות במקום שהוא שם ואם החזירוהו כאילו לא יצא ואם הוליכוהו לעיר אחרת ושמו אותו בדיר או סהר לר"ג ור"א בן עזריה מהלך בכל ההיקף, ולר' יהושע ור"ע הולך רק ד' אמות וכשהגיעו מפלנדריסין והפליגה הספינה בים ר"ג ור"א בן עזריה הלכו בכולה ור"ע ור' יהושע הלכו רק ד' אמות שהם החמירו על עצמם ופעם לא נכנסו לנמל עד חשיכה ושאלו את ר"ג אם יכולים לרדת אמר להם ר"ג הסתכלתי וראיתי שהיינו בתחום קודם שבת. **גמרא** שנו בברייתא שג' דברים מעבירים האדם על דעתו ודעת קונו: עובדי כוכבים רוח רעה ודקדוקי עניות ונ"מ לבקש על כך רחמים, וג' לא רואים פני גהינם דקדוקי עניות וחולי מעיים ומי שיש לו נושים, ויש אומרים גם מי שיש לו אשה רעה ומי שלא מונה אשה רעה כי מצוה לגרשה ומי שכן מונה שלפעמים כתובתה מרובה או שיש לו בנים ממנה ואינו יכול לגרשה, ונ"מ שצריך לקבל יסורים אלו מאהבה, ג' אנשים מתים אפילו שיש להם כח לדבר: חולי מעיים יולדת וחולי הדרוקן, ונ"מ שצריך לזמן להם תכריכים.

ר"נ אומר בשם שמואל שמי שיצא לדעת יש לו רק ד' אמות ולכאורה זה ק"ו מהוציא אוהו נכרים אלא הוא בא לחדש שגם אם חזר לדעת יש לו רק ד' אמות ואמנם גם זה שנינו שמי שהחזירוהו נכרים כאילו לא יצא משמע שאם חזר מעצמו יש לו רק ד' אמות אלא שאם יצא לדעת והחזירוהו נכרים יש לו ד' אמות, וגם זה ניתן לדייק במשנה שהוציא אוהו והחזירוהו כאילו לא יצא ומשמע שאם יצא והחזירוהו יש לו רק ד' אמות, אך היה מקום לומר שהמשנה אמרה לצדדים שמי שהוציא אוהו וחזר לדעת יש לו ד' אמות ואם יצא והחזירוהו כאילו לא יצא.

שאלו את רבה אם הוציא אוהו נכרים אם מותר לצאת לנקביו חוץ מד' אמות ואמר רבה גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה ונהרדעי אמרו שאם הוא פיקח יכנס לתחום וכיוון שנכנס נכנס.

רב פפא אומר שפירות שיצאו ונכנסו גם במזיד לא הפסידו מקומם כי הם נחשבים אנוסים, ורב יוסף בר שמעיה הקשה ששנינו שר' נחמיה ור"א בן יעקב אמרו שאסורים עד שיחזרו בשוגג למקומם ומשמע שמזיד לא, ובאמת זה מחלוקת תנאים.

מרבה עצרת ור"ה ור"כ, ולכאורה הכוונה ברכת זמן, ויש לדחות שהוא לענין הזכרה בברכה וכן מסתבר כי אין ברכת זמן כל ד' או ח' ימים אך אפשר לומר שמדובר שאם לא הזכיר זמן מזכיר בשאר הימים אך קשה שצריך לומר זמן על כוס וא"כ מוכח מכאן כר"נ שיכול לומר זמן גם בשוק, אך יש לדחות שמדובר שנקלע לו כוס במקרה, אך יש להקשות ששנינו לגבי יו"כ שאם אמר זמן בכניסת היום קיבל עליו קדושת היום ואינו יכול לשתות יותר, כמו שרב ירמיה שאל את רב שהתפלל של שבת בער"ש האם בדלת ממלאכה אמר לו שכן ואם מברך זמן בערב יו"כ קבל עליו היום ואסור בשתיה ואין לומר שיברך ולא ישתה כי המברך צריך לטעום ואין לומר שיתן לקטן כי יבא לנהוג כן גם כשיגדל, ושלחו את רב ימר סבא לפני רב חסדא בערב ר"ה שיראה איך נוהג רב חסדא ובא לפניו ואמר לו למה באת אמר לו המגביה עץ לח שאינו ראוי להסקה הוא בגלל שצריך למקומו אמר לו א"כ לא באת לחנם וכשהביאו לפניו כוס קידוש קידש ואמר זמן וכן הלכה וגם ביו"כ, ואומר זמן אפילו בשוק.

רבה שאל את רב הונא האם היושב בתענית בער"ש צריך להשלים ולא ענהו ורבא רצה להוכיח מט' באב שחל בשבת דף מא או ערב ט' באב שחל בשבת שיכול לאכול כל צרכו ומעלה על שלחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו, ואם חל ט' באב בערב שבת מביאים לו כביצה ואוכל כדי שלא יכנס מעונה לשבת, ושנינו שר' יהודה אמר שישבו לפני ר"ע בט' באב שחל בער"ש והביאו לו ביצה מגולגלת וגמעה בלי מלח, ולא שרצה לאכול אלא להורות הלכה לתלמידים שלא משלימים תענית בער"ש, ור' יוסי סובר שמשלים, ור' יהודה רצה להוכיח ממה ששנינו ט' באב שחל ביום א' שלא אוכלים אחר חשיכה וא"כ מה החילוק בין להכנס לשבת מעונה או לצאת ממנה מעונה, אמרו לו שלצאת אינו מעונה כי אכל ושתה כל היום אך כשלא אכל כל היום יאכל קודם חשיכה, ועולא פסק כר' יוסי ויש להקשות ששנינו שלא גוזרים תענית בר"ח וחנוכה ופורים ואם התחילו לרבץ גמליאל אין מפסיקים, ואומר ר"מ שאף לדעתו אין משלימים בער"ש וכן בט' באב שחל בער"ש ואחר פטירתו של ר"ג ביקש ר' יהושע להפר את דבריו ור' יוחנן בן נורי אמר שאני רואה שהראש הולך אחר הגוף שבימי ר"ג פסקו כמותו עכשיו ורצה אתה לחלוק עליו ואין שומעים לך כי כבר נקבעה הלכה כמותו ולא הרהרו אחר דבריו, ויש לומר שרק בדורו של ר' יוסי נהגו כמותו אך קשה ממה ששנינו שאמר ר"א בר צדוק שהוא מבני סנאב בן בנימין וחל ט' באב בשבת ודחוהו לאחר שבת והם לא השלימו התענית כי י' אב הוא יו"ט שלנו ומשמע שבשנה רגילה ט' באב הוא ערב יו"ט ומשלימים את התענית ורבינא מחלק שבערב יו"ט דרבנן משלימים שהרי מתענים ביו"ט עצמו לשעות, אך ערב שבת שבשבת עצמה אין תענית לשעות לא משלימים בער"ש, ורב יוסף אמר שלא שמע שמועה זו ואמר לו אביי שאמרת לנו את זה וכן מה שאמר רב שזה רק דעת ר"מ בשם ר"ג אך לרבנן מתענה ומשלים ולכאורה זה גם בער"ש, ויש לומר שרק בחנוכה ופורים משלימים אך לא בער"ש וישלהוכיח ממה שרב יהודה לא פשט לרבה ששאל על כך, אך יש לדחות שגם מר זוטרא פסק בשם רב הונא שמתענה ומשלים ורבה שאל את רב הונא והוא לא פשט לו אלא ששמע מרב רק אח"כ, ולהלכה מתענים ומשלימים.